

Människovärde

NR 3/2018

Kampen för människovärdet

Nyhet

SIDA 3

SVT Dokumentär
Pojken som lämnades
kvar

Intervju

SIDA 4

Möt Rodhe och dottern
Marina med Downs
syndrom

Debatt

SIDA 7

Nya riktlinjer vid sena
aborter efter vecka 18

Till våra
medlemmar &
understödare

Vi skulle vilja skicka
information till
dig via mejl.
Skicka oss din
e-postadress på
info@manniskovarde.se
eller ring **018-12 93 00**.

**För varje
människas
unika och
okränkbara
värde**

Människovärde vill arbeta:

- för ett starkare rättsskydd för ofödda, så att de ses som egna individer och omtalas som barn.
- för att synliggöra människans värde oavsett kön, egenskaper, sjukdom och funktionsnedsättningar.
- för samvetsfrihet för vårdpersonal i Sverige, så att ingen människa skall tvingas utsläcka en annan människas liv, varken genom abort eller dödshjälp.
- för att det nuvarande förbudet mot dödshjälp bevaras och istället främja palliativ vård, så att varje människa i ännu högre grad blir bemött med god vård och omsorg vid livets slut.
- emot all form av surrogatmödraskap eftersom det leder till exploatering av kvinnor och gör barn till beställningsbara handelsvaror och objekt.

Människovärdes arbete vilar på en kristen människosyn och på människovärdesprincipen.

Ledare

Stå med oss i kampen för människovärdet!

I september visade SVT programmet Arvinge okänd med ett avsnitt om pojken som lämnades kvar. Programmet väcker tankar om människovärdet och vem som egentligen är välkommen i samhället. Kopplingar kan också dras till den aktuella debatten om hur mycket barn med funktionsvariationer egentligen får kosta samhället. Läs mer om programmet i det här numret.

Du kan också läsa en intervju med en ny styrelseledamot, som brinner för frågor kring fosterdiagnostik och utsortering. Dottern som har Downs Syndrom har berikat hennes liv och förändrat henne som människa.

Riktlinjer för vad som skall gälla vid handläggning och omvårdnad av sena aborter efter vecka 18 kom i början på sommaren. Dessa riktlinjer visar på en cyniskhet och kallhet som är svår att ta in. Vi lever i en tid där en läkares val att förbarma sig över ett barn som lever efter en abort betraktas som fullständigt otänkbart. Läs mer om de nya riktlinjerna i det här numret.

I en tid när människovärdet utmanas allt mer är vårt arbete viktigare än någonsin. Stå med oss i kampen för människovärdet!

Cecilia K. Björfjell, koordinator

människovärde

Tidning till stödmedlemmar och understödare
utgiven av föreningen Människovärde

Kontakt: Axel Johanssons gata 6 • 75450 Uppsala
018-12 93 00
info@manniskovarde.se • www.manniskovarde.se

Ansvarig utgivare:
Cecilia K. Björfjell
cecilia@manniskovarde.se
Layout: DJESIGN
Tryckeri: Hallvigs
Utgåvor: 4 ggr/år

Människovärdes styrelse:
Monika Severin, ordförande,
Anna Jakobsson, Sarah
Havneraas, Emelie
Rynningsjö och Rhode
Widberg

Gåvor till Människovärde:
Bankgiro: 5219-0238
Swish: 123-1471341

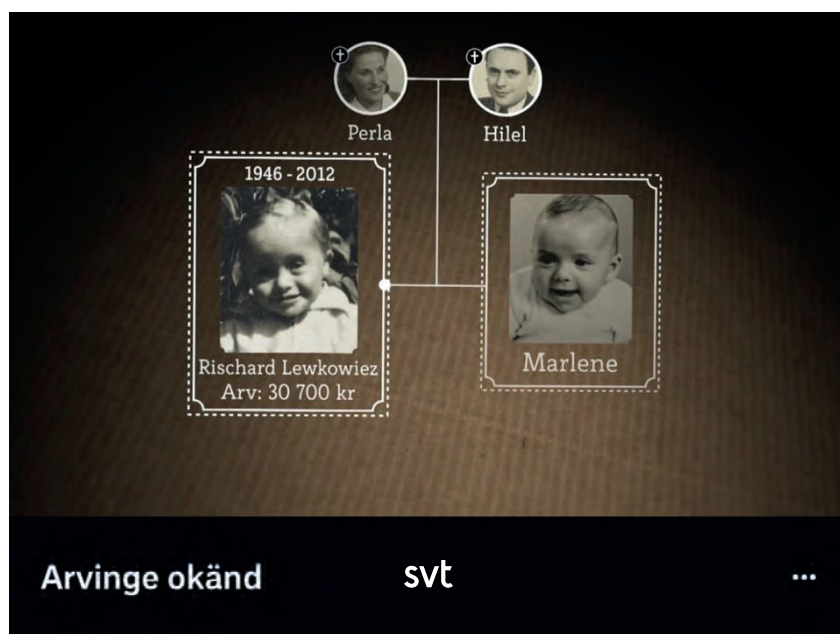
SVT Dokumentär: Pojken som lämnades kvar

Den 24 september sände SVT den sista delen i programserien Arvinge okänd. Programmet handlade om Rischard Lewkowiez som föddes i Malmö 1946. Föräldrarna Hilel och Perla Lewkowicz var judar som överlevt fasorna i nazisternas koncentrationsläger i Polen och kom till Sverige i hopp om ett bättre liv. Men livet fortsätter att vara hårt för familjen och de ansöker om inresetillstånd i USA.

Efter sex års lång väntan får de till slut ett besked som ställer dem inför ett beslut svårt att föreställa sig - föräldrarna och dottern Marlene får tillstånd att resa in i USA – men Rischard nekas inresetillstånd i landet på grund av sin "sinnesslöhet".

Rischard föds med Downs syndrom. En kromosom för mycket. Av denna anledning måste föräldrarna Lewkowicz lämna kvar honom i Sverige. Om de efter ankomsten till USA kunde visa att de klarade av att försörja sig, så skulle det kunna öppna upp för att få tillstånd att hämta Rischard. Det verkade som att det var det Rischards föräldrar innerligt hoppades på och planerade för. Pressen var stark, om föräldrarna tackade nej kunde det dröja flera år innan de eventuellt kunde beviljas ett nytt inresetillstånd.

Rischard följde aldrig med sina föräldrar och sin lillasyster till USA. När beskedet om beviljat inresetillstånd nådde föräldrarna hade de en vecka på sig att

Rischard som liten pojke tillsammans med sina föräldrar.

hitta någonstans att placera Rischard. Vi får i programmet träffa Carmencita Nilsson, en äldre kvinna som under tonårstiden bodde på Malmö barnupptagningshem samtidigt som Rischard. Hon beskriver miljön som allt annat än god för barn att vistas i men kan samtidigt ge minnesbilder av Rischard som en glad och positiv person.

I programmet medverkar flera föräldrar till barn med Downs syndrom. De beskriver känslan av oro och det omtumlande i att inte veta hur man skulle klara av att ta hand om sitt barn. Samtidigt uttrycker de alla glädjen över barnet som man längtat så efter. Som en pappa sade: "Ingen visste nånting och hur ska man berätta, hur ska folk reagera, men att man ens tänker så är ju rätt bisart, vi har ju fått ett barn och det är ju världens välsignelse att kunna få ett barn".

Det visade sig att det i slutändan inte var de ekonomiska skälen som väg-

de tyngst och som gjorde att Rischard inte kunde få förenas med sin familj. Det var snarare sättet samhället såg på sådana som honom. Rischard Lewkowiez föddes i en tid då epitetet "sinnesslöhet" användes om Downs syndrom och andra funktionsvarianter. I en tid då människor som Rischard av nazisterna sågs som ett "hot mot den ariska rasen". I en tid som inte ligger alltför långt bakom oss.

Det fanns ingen som kunde ärva Rischard, men samhället i dag har fortfarande ett arv gällande människosynen som genomsyrade hans samtid. Vi är skyldiga att fortsätta kämpa för att människor i vår tid ska slippa utsättas för det som Rischard gjorde.

Vilka passar in i vårt samhälle idag? Vilka barn är välkomna att se dagens ljus och älskas villkorlöst? Har vi ett bättre samhälle idag, där vi bejakar mänsklig mångfald och tillåter resurser och stöd för de som mest behöver det, oavsett vad det kostar?

Monika Severin,
ordförande Människovärde
Rodhe Widberg,
styrelseledamot Människovärde
Cecilia K. Björfjell,
koordinator/ambassadör Människovärde

Programmet kan ses på SVT Play.

"Marina har berikat mitt liv och förändrat mig som människa"

Människovärde möter Rodhe Widberg som är ny ledamot i Människovärdes styrelse

Rodhe, kan du berätta lite om vem du är?

Jag är uppvuxen i Norrland och har bott i Uppsala de senaste femton åren. Min familj består av min man och mina fyra numera vuxna barn (36, 35, 30 och 21 år) varav den yngsta har Downs syndrom och atypisk autism. Jag arbetar till vardags på en tidning som ekonomiassistent. Att vara ute i naturen och fiska, plocka bär och svamp tycker jag är roligt. Körsång tillhör också ett av mina intressen.

Du är sedan i våras ny styrelsemedlem i Människovärde. Varför valde du att engagera dig för Människovärde?

För mig är de frågor som Människovärde driver väldigt viktiga då jag anser att diskussionen kring dessa frågor inte får tystna i dagens samhälle. Eftersom jag har en dotter med Downs syndrom brinner jag speciellt för frågor kring fosterdiagnostik och utsortering av barn med funktionsvarianter.

Berätta lite mer om din dotter som har Downs syndrom.

Marina föddes 1996, när jag var 43 år. Jag blev igångsatt några veckor

före beräknad tid på grund av bland annat begynnande havandeskapsförgiftning. Det var naturligtvis en chock när jag fick reda på att hon hade Downs syndrom. Jag visste ingenting innan födseln. När jag gjorde ultraljudet tidigare sa sköterskan bara att barnet hade korta armar och ben. Men jag tänkte inte att det kunde vara något fel med det. När Marina kom upp på min mage så kändes det så annorlunda. Tungan åkte långt ut och armar och ben var utsträckta. Eftersom hon var för tidigt född och vägde knappt 2,5 kg fick hon ligga på prematuravdelningen.

Nästa dag berättade läkaren om deras misstanke att Marina hade Downs syndrom. Han berättade om kontakten med habiliteringen och kurator, vilket var svårt för mig att ta in just då. Jag grät och mina tankar snurrade om hur framtiden skulle bli. När jag senare pratade med vårdpersonal och andra om vilka konsekvenser det skulle få för Marina och vår familj, samt det arbete som skulle krävas av oss, frågade många "Gjorde du fostervattensprov?". Jag tyckte deras fråga var irrelevant eftersom de menade att jag då kunde

ha tagit bort fostret och sluppit "problemen". Eftersom jag var över 40 år hade jag erbjudits fostervattensprov tidigare under graviditeten, men hade tackat nej till detta. Mitt barn var välkommet hur det än var.

Jag har mötts av mycket positiva gensvar när jag berättat att jag har ett barn med Downs. "Åhh, de är ju så glada och kramiga". Många jag träffat som jobbat med sådana barn har sagt att "Det är det bästa jobb jag haft".

Vi lever i ett samhälle där fler och fler barn med Downs syndrom sorteras bort. Vad tänker du om det?

Jag tycker det är fruktansvärt! Vi ser samma tendens i hela västvärlden. Man tror att dessa barn blir en belastning för familjen och samhället. Alla barn kan potentiellt bli en belastning för en familj och ett samhälle, oavsett om de föds friska eller inte. Men alla barn kan också berika en familj och ett samhälle. Min erfarenhet av barn med Downs syndrom är att de oftast är glada, kärleksfulla och oskuldsfulla. Det finns inget ont i dem. Visst, jag kan inte förneka att det många gånger varit job-

Foto: Privat

bigt, men det kan det vara för många andra föräldrar också som har "normala" barn. Då är det andra typer av problem. Det som hjälpt mig genom allt det jobbiga, i att vara förälder till ett barn med så stora behov som Marina har, är att hon ger så mycket tillbaka. Alla älskar henne! Min syn på Downs syndrom har totalt förändrats sedan jag fick ett sådant barn. Tidigare tyckte jag synd om dem som fick ett barn med Downs syndrom. Jag kunde inte föreställa mig att de kunde berika ens liv så som Marina gjort för mig. Jag

har förändrats som människa och blivit ödmjukare inför andra människors svåra livssituationer.

Vad tror du ditt bidrag kan bli till organisationen och styrelsearbetet?

I organisationen kan jag vara med och upplysa andra om att det inte är en katastrof att få ett barn med Downs syndrom. Jag önskar även kunna påverka och förbättra bemötandet i vården, när det finns misstanke om att fostret

kan ha Downs. I min vardag och i kontakten med myndigheter genom åren har jag försökt få ut budskapet om hur det är att ha ett barn med Downs syndrom och att den positiva delen skall komma fram. Mina erfarenhet på detta området tror jag kan komma till användning i styrelsearbetet och i organisationen i stort.

Människovärdes arbete är väldigt viktigt i ett samhälle som blir allt hårdare och kallare när det gäller synen på människans värde. Att alla människor har ett lika värde borde vara en självklarhet. Ofödda som födda.

Människovärde bjuder in till seminarium i Stockholm lördagen 4 maj 2019 kl 14–18

Samvetsfrihet – Varför ligger Sverige efter?

Linda Steen berättar sin historia

Arrangör: Föreningen Människovärde

människovärde

Den oföddes rätt till sin kropp

I en krönika i Aftonbladet beskriver Linnéa Claeson hur rädsla blivit en faktor som kommit att prägla samhällsdebatten. Ett område där författaren identifierar oro berör kampen för ”kvinnors rätt till sitt eget liv, sin kropp och sin hälsa”. Inget samhälle mår givetvis bra av att drivas av rädsla, men när det kommer till just abortfrågan så verkar det snarast finnas en rädsla för att gå på djupet i själva sakfrågan, snarare än att slänga sig med känsloladdade slagord. För hur kommer det sig annars att abortförespråkare så ofta duckar för abortfrågans två grundläggande frågeställningar, nämligen: om ett foster är en människa och om varje människa har ett okränkbart värde. Det är startpunkten, och dessa två frågor kan inte besvaras med varken känslor eller subjektivt tyckande.

Vanligtvis riktas det ett artilleri av just känslöargument och oreflekterade ståndpunkter som alltför ofta handlar om kvinnans rätt till sin kropp. Av personer som är emot abortingrepp är det troligtvis väldigt få som samtidigt inte anser att varje kvinna har rätt till sin egen kropp. Det är

ju snarare så att den rätten är universell och gäller för alla människor, inte bara för gravida kvinnor. Varje abortingrepp innebär att en ofödd människas rätt till både sin kropp, och sitt liv, kränks och körs över på ett oåterkalleligt sätt.

Det här borde få Claeson och andra abortliberaler att åtminstone tänka till, eftersom det i ärlighetens namn är så att alla är abortmotståndare. Det som skiljer är från och med vilken graviditetsvecka man anser att abort är fel. Varför har den gravida kvinnan rätt till sin egen kropp i en viss graviditetsvecka men inte i en annan? Och varför förvägras en ofödd människa både rätten till sitt liv och sin kropp vid en viss ålder, men erkänns den rätten från en dag till en annan? Det är ju samma människa det handlar om, med en egen kropp, som aldrig har varit en del av kvinnans kropp.

Claeson menar vidare att vi aldrig har haft ett samhälle som tror så starkt på individens frihet som nu. Det är dock svårt att tänka sig någon annan situation där en människas valfrihet väger tyngre än en annan människas rätt till liv, så varför tänker man ofta så som abortförespråkare? Varför värderas människoliv olika? Är inte det en unken och fientlig ideologi vi annars så många gånger försöker motarbeta i samhället?

I texten begås även ett vanligt misstag att baka ihop abortfrågan med frågan om samvetsfrihet när det i grunden är två olika frågor. Visserligen berör dessa varandra i frågan om samvetsfrihet för just barnmorskor, men Claeson tycks vara så uppslukad av att möjligheten för kvinnor att göra abortingrepp hotas, att hon därmed missar att samvetsfrihet för barnmorskor faktiskt förutsätter det förra. Jämförelsen hon sedan gör med Italien haltar då landet är starkt präglat av katolicismen. En mer adekvat jämförelse hade varit att ta vårt grannland Norge som exempel, där samvetsfrihet för barnmorskor både fungerar och är reglerat i lagen.

Det är både hedervärt och nödvändigt att engagera sig för kvinnors rättigheter, och det är en kamp som behöver fortsätta att föras. Samtidigt kan man inte undgå att fråga sig vilken slags kvinnokamp man egentligen förespråkar som också innebär att kvinnan låter sitt eget barn berövas rätten till liv. Många gånger dessutom under mycket stark press och påtryckningar. Är det inte snarare en skenbar frihet och istället ett kvinnoförtryck som bara har ändrat skepnad?

Monika Severin,
ordförande Människovärde
Cecilia K. Björfjell,
koordinator/ambassadör Människovärde

Artikeln är tidigare publicerad på nyheter24.se.

Varför förvägras en ofödd människa både rätten till sitt liv och sin kropp vid en viss ålder och utvecklingsgrad, men erkänns den rätten från en dag till en annan?

Löser vi plötsligt det som hittills varit ett etiskt dilemma genom att helt enkelt sluta kalla det för ett etiskt dilemma?

Abort eller livräddning?

Yrkesgrupperna Svensk Förening för Obstetrik och Gynekologi (SFOG) och Svenska barnmorskeförbundet (SBF) i samråd med Neonatalföreningen fick i uppdrag av Socialstyrelsen att ta fram riktlinjer för hur sena aborter, efter graviditetsvecka 18, ska hanteras. Detta mynnade ut i ett konsensusdokument bestående av två delar: handläggning av sena aborter och riktlinjer för omvårdnad vid sen abort.

I riktlinjer för omvårdnad kan man läsa att: "handläggning av abort och handläggning av prematur förlossning är två helt olika vårdprocesser som inte ska sammanblandas". Gällande hanteringen av det framfödda fostret vid sen abort står det bland annat: "foster som uppvisar reflexmässiga rörelser... ska omhändertas palliativt. Detta innebär att fostret bäddas in tätt (likt ett lindebarn) samt att man håller området kring fostret mörkt och varmt (undvik nedkylning)".

Låt oss stanna upp och reflektera över vad som sägs och hur saker sägs. Man talar oproblematiskt om abort som en "vårdprocess". Vård är ett positivt laddat ord med synonymer som: skötsel,

tillsyn och omvårdnad. Abort handlar alltid om att en ofödd människas liv aktivt avslutas. Att kalla det vård innebär att omdefiniera vad vård är tänkt att vara. Hur det framfödda fostret ska omhändertas "palliativt" är ett annat sätt att säga att det ska lämnas för att dö. Att prematur förlossning och sen abort också bestämt framhålls som olika processer vittnar om en ovilja att se det djupt problematiska med att ofödda barn kan betraktas och behandlas så oerhört olika trots att det handlar om barn i samma utvecklingsstadium.

Att omdefiniera begrepp tyder på en strävan efter att framställa något i bättre dager, i detta fall att måla en mer positiv bild av abort. Men trots alla ansatser förblir en abort vad det är. Kanske är behovet av eufemismer särskilt stort vid sena aborter, då det krävs mer för att avleda fokus från det uppenbara - den lilla människan som aborteras.

I Aktuellt den 3 september intervjuades gynekologen och styrelseledamoten för SFOG, Helena Kopp Kallner. Hon tycker inte att det olika omhändertagandet enligt riktlinjerna är ett etiskt dilemma, utan att det viktigaste är att varje

barn föds önskat. Detta är ett mycket märkligt och oroväckande uttalande. Löser vi plötsligt det som hittills varit ett etiskt dilemma genom att helt enkelt sluta kalla det för ett etiskt dilemma?

Det är också värt att notera att de tre yrkesgrupperna inte nämner det självklara, nämligen att justera ner gränsen för när sena aborter får utföras. Metoden att åldersbestämma barn i magen har betydande felkällor – minst en vecka. Detta betyder att aborten, med nuvarande praxis, i en del fall kommer att ske efter vecka 22+0. Då är det inte längre en abort och enligt lagen handlar det om ett barn. Det tar konsensusdokumentet inte någon hänsyn till, vilket innebär att dokumentet riskerar att leda fram till en handläggning som knappast kan vara förenlig med svensk lag och internationella konventioner.

Tomas Seidal,
läkare, medlem i Advisory Board
Monika Severin,
ordförande Människovärde
Cecilia K. Björfjell,
koordinator/ambassadör Människovärde

När du läst klart den här tidningen
ge den gärna vidare till någon annan!

Bli stödmedlem
hos oss och ge din röst till
de ofödda barnen, som inte
har någon egen röst.

människovärde

Gå in på vår hemsida
www.manniskovarde.se
eller ring 018-12 93 00

Kristen i vården
och omsorgen?

Sveriges Kristna
Sjukvårdsförbund

Plötsligt händer det...
...har ditt företag rätt försäkring?

www.fkomp.com

FÖRSÄKRINGS
Kompetens